

Cas Roldán: algunes respostes per a massa preguntes

Poques vegades una notícia ha sacsejat tant el món polític i l'opinió pública com la detenció la setmana passada de Luís Roldán. Però el cúmul de despropòsits és tan gran que la confusió s'ha tornat extraordinària. Tot esperant les novetats que encara han de venir aquestes són algunes respostes a les grans preguntes.

Un avió de la Força Aèria espanyola va recollir a Roma l'ex-director general de la Guàrdia Civil i els policies que l'acompanyaven des de Tailàndia. En aquest avió,

que aterrarà a Madrid, es va produir de manera oficial la detenció del pròfug. Luís Roldán havia passat gairebé un any en parador des-

conegut, i sobre ell pesava una ordre internacional de crida i cerca per delictes comesos quan era director de la Guàrdia Civil.

QUINA ÉS LA QÜESTIÓ MÉS IMPORTANT DE L'AFER?

El fet clau és que Luís Roldán ha estat portat davant la jutgessa encarregada del seu cas, després de prop d'un any de fugida. I no solament és la qüestió més important sinó també l'única indiscutible.

L'han detingut, s'ha lliurat o ha negociat les condicions?

Luís Roldán va ser detingut a Roma, en el moment que va pujar en un avió del Govern espanyol. La presència d'aquest avió a la capital italiana no sembla anecdòtica. El vol que portava Roldán des de la capital de Tailàndia continuava viatge des de Roma a Madrid. Tanmateix, com que l'avió de línia regular era tailandès, l'en van fer baixar i pujar

en un avió espanyol. Jurídicament una aeronau es considera part del país on està matriculada. De manera que l'avió

espanyol és, als efectes jurídics, territori espanyol. I per tant es pot dir que Roldán va ser detingut a l'estat espanyol.

I, aleshores, d'on ve tota la discussió sobre l'extradició?

El problema és com ha entrat Roldán a l'avió. Si Roldán reconeguera que hi anà sense cap classe de pressió (que no sembla que ho fera) no hi hauria cap classe de problema. Simplement la policia espanyola l'hauria detingut en territori espanyol.

Però si Roldán diu que hi va anar per força, aleshores la detenció és il·legal. Llevat que hi haja una ordre d'extradició reconeguda per l'estat on es va capturar Roldán, siga Laos, Tailàndia o un altre país.

El fet que aquesta ordre no existesca no pressuposa res. Roldán podria quedar-se en la presó esperant que arribe una ordre correctament validada. És a dir, que l'estat espanyol pot demanar l'extradició encara que Roldán ja estiga en presó a l'estat espanyol.

Si la detenció fóra il·legal, Luis Roldán podria quedar en llibertat?

La detenció il·legal no elimina els delictes. Però pot provocar que el judici quede viciat i que, per tant, el procés no pugui portar-se a terme. Però si el judici es fa quan estiga solucionat el problema de la detenció —per exemple mitjançant la confirmació d'alguna classe d'ordre d'extradició—, ja no hi haurà cap problema.

I si la jutgessa decideix posar en llibertat Roldán?

La independència del poder judicial comporta que la jutgessa Ana Ferrer hagi d'afrontar tota sola el problema de decidir si el procés que va obrir en el seu moment contra Roldán pot continuar en les circumstàncies actuals o no. Si decideix posar-lo en llibertat, no es pot fer res més que acceptar la seua decisió. Pressionar el poder judicial per tal que altere, per criteris polítics, la seua decisió seria pitjor que tot el vodevil muntat fins ara.

Què passa amb les condicions imposades per Laos?

Sembla gairebé segur que els documents de Laos són falsos. Si és així, les condicions no tenen cap validesa. En el cas que no fóra així, caldria estudiar fil per randa la llei de Laos i els convenis

internacionals en els quals es basaria l'ordre d'extradició.

Com es poden falsificar uns documents com aquests?

A Laos no hi ha ambaixada espanyola. L'ambaixador acreditat és el que resideix a Tailàndia. I, a més, el Ministeri d'Afers Estrangers no ha participat en l'operació. Per tant és factible que el Ministeri espanyol de Justícia i Interior haja estat ensarronat per uns estafadors que s'han

Una de les causes del ridícul fet pel Ministeri de Justícia i Interior podria derivar de la nul·la cooperació amb el Ministeri d'Afers Estrangers. Javier Solana i Juan Alberto Belloch, titulars dels dos ministeris, mantenen unes relacions més aviat distants perquè tots dos sonen com els possibles successors de Felipe González. No es pot descartar que, per això, Belloch intentara apuntar-se el gol de la detenció, amb unes condicions que excedien, de bon tros, la realitat d'operació.

fet passar pel que no són. Més encara tenint en compte que a l'estat espanyol tampoc no hi ha ambaixada de Laos. Les opcions són diverses:

—Podrien ser funcionaris laosians però no els que diuen ser, sinó uns altres, comprats perquè representen el paper.

—Podrien no ser ni tan sols funcionaris. Els funcionaris

espanyols no van demanar acreditacions als únics amb els quals sembla que van tenir contacte personal (a l'aeroport de Bangkok). Per tant podrien ser civils a sou, fins i tot, del mateix Roldán.

—Podria ser que Roldán haguera aparegut tot sol a Bangkok i que l'únic contacte amb Laos haguera estat el fax. Falsificar un document per fax, més encara si es tracta d'un país exòtic, és un joc de xiquets.

El Ministeri de Justícia i Interior, en aquest cas, ha fet el ridícul?

Si els documents de Laos són falsos,

absolutament. I, en tot cas, han fet el ridícul perquè ha quedat clar que han volgut vendre una pel·lícula que no era real.

I per què?

El ministre es va equivocar de manera greu quan en la primera conferència de premsa va intentar presentar l'Operació Lluna com un enorme operatiu perfectament estructurat des del principi, en comptes de reconèixer que la detenció de Roldán havia estat qüestió de sort o fruit d'un pacte. O fins i tot de donar-li el seu valor just.

Hi ha dos motius pels quals Belloch pogué adoptar una posició tan arriscada:

—per la seua ambició per quedar bé —fins i tot per apuntar-se un gol davant el seu rival, el ministre d'Afers Estrangers;

—perquè la pressió ambiental de la premsa i de l'oposició hauria portat Belloch (o Felipe González) a creure que era necessari exagerar els mèrits per a guanyar bona imatge.

I no sabia que existia aquell document?

O no ho sabia o esperava que no es fera públic. De la seua reacció es desprèn que el coneixia des del primer moment, que l'amagava i que ell creia que era autèntic.

Hauria estat possible que aquell document no fóra conegut mai?

No. Perquè la jutgessa l'hauria hagut de rebre.

Però si aquell document és fals, qui i per què el va fer públic? I per què se'l va creure el ministre?

Aquest document només el poden haver filtrat a *El Mundo* dos blocs de persones:

—o arribà des d'algú del Govern (no necessàriament del Ministeri de l'Interior);

Les fotos de Luis Roldán acompanyat de policies espanyols a l'aeroport de Bangkok són la primera i única prova de contacte amb el pròfug. El que va passar abans, si era a Laos o no, si el van lliurar les autoritats laosianes o no, si es va lliurar ell o el van detenir, queda, de moment, sense documentar.

Les fotografies provenen de la mateixa policia espanyola. Per tant no han aparegut encara testimonis independents i fiables que puguin avalar allò que realment va succeir i com va succeir.

—o el va enviar Roldán o les persones que van preparar l'operació per a Roldán.

A Roldán, li convenen les condicions del document?

Tal i com estan les coses sembla que és ell, Francisco Paesa, o alguna persona que treballa per a algun dels dos, qui va redactar el document i les condicions.

Per tant, cal suposar que les condicions que van fer figurar en el document són les millors a què podia aspirar el pròfug. És clar que també es pot pensar que Roldán ja havia previst tot els passos, incloent-hi la difusió del fals comunicat i totes les incongruències, per tal de crear la màxima confusió possible sobre el cas, intentar dinamitar-lo i aconseguir la nul·litat del procés.

Així, si calguera atribuir responsabilitats, qui és responsable de què?

—Roldán, de teixir una trama tramposa destinada a enganyar el Govern i la justícia amb un interès sense determinar;

—Belloch, d'enganyar l'opinió pública i, al seu torn, d'haver-se deixat enganyar per uns falsificadors que deien ser el Govern de la República de Laos;

—el diari *El Mundo*, d'haver publicat uns documents i d'atribuir-los al Govern de Laos, sense comprovar si ho eren o no.

Probablement també caldria que alguns diaris i polítics explicaren per què s'han passat gairebé un any afirmant que Luis Roldán era mort o que no apareixeria mai, etcètera. D'on treien aquestes informacions, qui els les facilitava i a quina finalitat servien.

El ministre de Justícia i Interior hauria de dimitir?

La mala gestió és absolutament evident. Però res no l'obliga a dimitir des d'un punt de vista legal. Tot i això, és evident que la potineria amb què ha actuat el Ministeri de Justícia i Interior, encara que no tinga un preu jurídic, sí que hauria de tenir-ne de polític. Hem de recordar que l'anterior ministre d'Interior, Antoni Asunción, va dimitir precisament perquè Luis Roldán havia escapat de la vigilància de la policia. **Vicent Partal**